

AIKA: Keskiviikko 24.4.2024 klo 10.00

PAIKKA: Kokouskeskus Tampella, kh. Valimo, Kelloportinkatu 1 B

Osallistujat:

jäsenet:

Kummola Kalervo, pj.

Kouhia Raimo, 1. vpj.

Kolehmainen Toni, 2. vpj

Helimo Matti

Jussila Anne-Mari

Nyman Anne

Pispala Kristiina

Raevaara Aarne

Repo Sirpa

Rokosa Inna

Salmi Pekka

Viljanen Jussi

Österberg Pauliina

varajäsenet:

Järvenpää Elina

Mari Orell

Leppänen Aki

Järvisalo Vilma

Markkanen Jouni

Tuominen Jari

Salo Tanja

Kaleva Lassi

Virkkunen Katri

Liimola Anne

Porttikivi Ilkka

Koppanen Matti

Päivänen Maria

Muut osallistujat:

Nurminen Päivi

Pohjonen Juhani

Yli-Rajala Juha

Lehrbäck Minna

seutujohtaja, esittelijä, TKS

seutusihteeri, sihteeri, TKS

kuntajohtajakokouksen pj., Tampere

seutuassistentti/tiedottaja, TKS

Kutsuttu kokoukseen:

Touru Tapani

Välimäki Jussi

liikennejärjestelmäpäällikkö, TKS 48-49 §

seututietopäällikkö, TKS 50 §

Kalervo Kummola
puheenjohtaja

Juhani Pohjonen
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Paikka ja aika

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä ____/____2024

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Pauliina Österberg

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Paikka ja aika

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän toimisto

____/____2024

Todistaa

Juhani Pohjonen

Käsiteltävät asiat:

43 § KOKOUKSEN AVAUS	4
44 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	4
45 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA	5
46 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN	6
47 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT	7
48 § SEUDUN NÄKEMYS LIIKENNE12-SUUNNITELMAN VALMISTELUUN	8
49 § RAIDEREFORMI: LAKIMUUTOS HENKILÖJUNALIIKENTEN ALUEELLISEN TOIMIVALLAN MAHDOLLISTAMISEKSI	12
50 § SEUTUDIGI-HANKKEEN (RAKENNESUUNNITELMAN SEURANTA) LOPPUTUOTOKSET JA JATKOKEHITYS	17
51 § ALUEIDENKÄYTTÖLAIN UUDISTAMINEN, SUUNNITTELUYHTEISTYÖVELVOITE	20
52 § TAMPEREEN JA PIRKANMAAN EU-TOIMINNAN KEHITTÄMINEN	22
53 § KUNTAYHTYMÄN TOIMINNAN PAINOPISTEET JA TALOUSARVIOORAAMI VUODELLE 2025	24
54 § SEUTUJOHTAJAN TAVOITTEET 2023 JA 2024 SEKÄ JOHTAJASOPIMUS	28
55 § HALLINTOPÄÄLLIKÖN TEHTÄVÄN TÄYTTÄMINEN, VALINTAPROSESSI	29
56 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT	31
57 § SEURAAVAT KOKOUKSET	32
58 § MUUT ASIAT	32
59 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	32

43 § KOKOUKSEN AVAUS

10.00

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

44 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

10.00-10.15

Seutuhallitus 24.4.2024

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Kummola:

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi.

Todetaan kokous päätösvaltaiseksi.

Päätös.

Perustelut:

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu on lähetettävä viimeistään 7 päivää ennen kokousta. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä. Kokouskutsu lähetetään toimielimen päättämällä tavalla jäsenille, henkilökohtaisille varajäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus ko. kokouksessa.

Seutuhallitus ja muut toimielimet ovat päätösvaltaisia, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kokouksen esityslista on toimitettu sähköisesti 17.4.2024

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

45 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJAN VALINTA

10.00-10.15

Seutuhallitus 24.4.2024

Päätösehdotus.

Puheenjohtaja Kummola:

Pöytäkirjan tarkastusvuorossa on Pauliina Österberg.

Pöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan sähköisessä allekirjoitusjärjestelmässä.

Päätös.

Perustelut:

Pöytäkirjan laatii puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimitielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirjantarkastaja on valittu aakkosjärjestyksessä seutuhallituksen varsinaisten jäsenten joukosta.

Kuntayhtymällä on käytössä sähköinen, vahvaan tunnistukseen perustuvan allekirjoituspalvelu, jolla pöytäkirjat tarkastetaan ja allekirjoitetaan.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

46 § TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

10.00-10.15

Esityslista on toimitettu sähköisesti 17.4.2024.

Päätösehdotus.

Seutuhallitus 24.4.2024

Puheenjohtaja Kummola:

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös.

47 § TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT
10.00-10.15

Seutuhallituksen edellisen kokouksen 27.3.2024 toimeenpano

ASIA	TOIMEENPANO
Edunvalvontateema: alueiden- käyttölain uudistaminen	Uudistusta seurataan ja uudistuk- seen vaikutetaan edunvalvonnalla
Väestörakenne ja -skenaariot 2040 -hankkeen välituloksia	Hanke jatkuu saadun ohjauksen ja hankesuunnitelman mukaisesti
Tavoitteet valtion budjettiin 2025	Tavoitteet viimeistellään saadun oh- jauksen mukaisesti
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän tilinpäätös vuo- delta 2023	TARLA hyväksyi osaltaan 11.4.2024. Yhtymäkokous käsittelee 19.6.
Yhtymäkokouksen koolle kutsu- minen	Kokouskutsu viimeistellään TARLAN käsitteilyn mukaisena.
Liikenteen palvelut ja teknologi- at -selvitys, hyväksyminen	Selvityksen tietoja hyödynnetään sekä seudullisessa että kuntien omassa suunnittelussa

Väestötiedot julkaistaan 25.4., jonka jälkeen väestö- ja työllisyyskat-
saus 3/2024 toimitetaan seutuhallituksen jäsenille.

Kuntajohtajakokouksen muistiot 28.3. ja 12.4.2024.

Seutuhallitus 24.4.2024

Seutujohtaja Nurminen:

Päätösehdotus.

Seutuhallitus päättää

merkitä asiat tiedoksi.

Päätös.

Tiedoksi.
Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen
puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tampereenseutu.fi

48 § SEUDUN NÄKEMYS LIIKENNE12-SUUNNITELMAN VALMISTELUUN

10.15-10.30

Seutuhallitus 24.4.2024
Päätösehdotus: Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

käydä keskustelun seudun keskeisistä viestiestä liikenne12-suunnitelman valmisteluun ja

ja toimittaa näkemykset liikenne- ja viestintäministeriöön huomioitavaksi suunnitelman valmistelussa.

Päätös.

Liitteet:

Käsittelyvaiheet: KJK 28.3.

Perustelut: Liikennejärjestelmäpäällikkö Touru

Lähtökohdat

Tampereen kaupunkiseutu on osallistunut seudun muiden toimijoiden kanssa edunvalvontakärkien muodostamiseen hallitusohjelman yhteydessä. Edunvalvonnan kärjistä useat liittyvät valtakunnallisen saavutettavuuden kehittämiseen väylähankkeilla. Seudun tavoitteet kulkevat nimellä Pirkanmaan kädenjälki 2030.

Tampereen kaupunkiseutu on MAL-sopimukseen valmistautumisen yhteydessä käynyt priorisointikeskustelua keskeisten valtakunnalliseen verkkoon kytkeytyvien, Liikenne12-suunnitelmalla ja sen investointiohjelmalla edistettävien, kehittämishankkeiden huomioimisesta MAL-sopimuksessa.

MAL-sopimuksen yhteydessä on tunnistettu tarve seudullisen liikennejärjestelmätyön kehittämiseksi TEN-T asetuksen muodostaman SUMP-suunnitelman laadintavelvoitteen myötä. Suunnitelman laatimisessa keskeisenä lähtökohtana on valtakunnallisen ja seudullisen liikenteen yhteen toimivuuden varmistaminen. MAL-sopimusluonnos sisältää esityksen yhteisen näkemyksen muodostamisesta valtio-osapuolen kanssa SUMP-suunnitelman lähtökohdaksi.

Seudun rakennesuunnitelmassa on kuvattu keskeisiä kehittämisalueita, joista useat kytkeytyvät valtakunnallisen verkon kehittämiseen. Vastaa-

via yhteyksiä on tunnistettu jo edunvalvontatavoitteiden määrittämisen yhteydessä.

Rakennesuunnitelman ja MAL-sopimuksen kestävä liikumisen edistämiseen kytkeytyvät lähtökohdat ja perusteet on muodostettu seudun jatkuvassa liikennejärjestelmätyössä toteutetuilla selvityksillä ja suunnitelmilla. Seudullisessa yhteistyössä tuotettua tietopohjaa on rakennesuunnitelman ja edunvalvontatavoitteiden muodostamiseksi täydennetty maakunnan ja kuntien prosesseissa tunnistetuilla väyläverkon kehittämishankkeilla.

Pirkanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on tunnistettu seudun saavutettavuuteen liittyviä yliseudullisia kehitystarpeita. Länsi-Suomen liikennestrategiassa vastaavia on tunnistettu koko läntisen Suomen alueelta.

Tampereen kaupunkiseutu on tehnyt yhteistyötä suurten kaupunkiseutujen kanssa liikenne12-suunnittelun edellisellä kierroksella. Lisäksi kaupunkiseutujen kesken on tehty yhteistyötä liikenne12-suunnitelmaan kytkeytyvissä vaikutusten arviointiin ym. liittyneissä kehitystehtävissä. Suurten kaupunkiseutujen välistä yhteistyötä ei ole toistaiseksi käynnistetty.

Seudun henkilöliikennetutkimus sekä seudun liikennejärjestelmätyössä tehdyt havainnot osoittavat, että seudun liikennejärjestelmäkehitys ja kulkutapajakauman muutos ei ole tavoitteiden edellyttämässä vauhdissa.

Kokonaisuutena voidaan tunnistaa, että seudun valtakunnallisen verkon kehittämisen tarpeet on kuvattu kattavasti eri tasoissa suunnitelmissa. Seudun on perusteltua keskustella siitä, miten seudun keskeiset tarpeet viestitään rakentavasti ja perustellusti liikenne12-prosessiin.

Liikenne12-suunnitelman laatimisprosessiin on ohjelmoitu ja toteutettu teematyöpajoja, joihin seudun osallistujia on kutsuttu perustuen ministeriön harkintaan. Seudullista viestiä tilaisuuksiin ei ole ollut edellytyksiä valmistella, vaan kukin kutsuttu on osallistunut työpajoihin omista lähtökohdista.

Liikenne12-suunnitelma prosessiin liittyvä liikennejärjestelmäfoorumi järjestetään 12.4. ja aluetilaisuudet tämän jälkeen. Liikennejärjestelmäfoorumeissa käsitellään Liikenne 12 -suunnitelman päivitystä. Tilaisuuden pääpaino on toimenpideohjelman käsittelyssä. Tampereen kaupunkiseutu on kutsuttu MAL-kaupunkiseuduille kohdennettuun aluetilaisuuteen 22.4. Virallisia kannanottoja pyydetään lausunnoilla liikenne12-suunnitelman kokoamisvaiheessa syksyllä 2024.

Seudun on perusteltua muodostaa yhteistä näkemystä seudulle keskeisistä huomioitavista teemoista hyödynnettäväksi LVM:n ohjelmoimassa virallisessa vuorovaikutuksessa. Lisäksi koska virallisia vuorovaikutuksen paikkoja on rajallisesti, seudun on perusteltua tunnistaa myös epävirallisia vuorovaikutuksen paikkoja ja yhteistyön mahdollisuuksia seudun asiantuntijaviestien toimittamiseksi valmisteluun.

LVM on toimittanut seudulle kysymyksiä, joiden avulla seutu voi jäsentää viestejään.

- Valtion väyläverkon kehittämishankkeet MAL-seuduilla ja näiden päätöksentekoprosessi?
- Kaupunkiseutujen rahoitusvaraus Liikenne 12 –suunnitelmassa ja kustannusjaot?
- Valtionavustusten kehittäminen? (infra, joukkoliikenne)
- Kaupunkiseutujen liikennejärjestelmäsuunnittelun kehittämistarpeet?
- Muita ajatuksia?

Liikenne- ja viestintäministeriön valmistelijat ovat edellä olevien kysymysten ohella kannustaneet seutua kiinnittämään erityishuomiota priorisointiin, sillä rahoitusraami on tiukka. Kehittämisinvestointeihin varattua rahoitusta tullaan todennäköisesti pienentämään suhteessa aiempaan suunnitelmaan. Liikenne- ja viestintäministeriön valmistelijat ovat myös korostaneet liikenne12-suunnitelman roolia strategisena suunnitelmassa, jossa tehdään valintoja rahoituksen kohdentamisen periaatteista: ei rahoituksen kohdentamisesta yksittäisiin hankkeisiin. Hankkeiden priorisoinnista päätetään Liikenne12-suunnitelman investointiohjelmassa, jota tullaan päivittämään jatkossa säännöllisesti tulevan liikenne12-suunnitelman antamiin lähtökohtiin nojaten.

Liikennejärjestelmätyöryhmä kävi kokouksessaan keskustelun keskeisistä näkökulmista huomioitavaksi Liikenne12-suunnitelman valmistelussa:

1. Edunvalvonnassa ja MAL-sopimusvalmistelussa tunnistetut hankkeet kuvaavat seudun keskeisiä valtakunnallisia kehittämistarpeita.
  - Pääradan kehittämissuunnittelu lähi- ja kaukojunien henkilöliikenteen sekä tavaraliikenteen tarpeet huomioiden: Tampere-Helsinki ja Tampere-Seinäjoki
  - Järjestelyratapihan siirron suunnittelu yhdyskuntarakenteen kehittämiseksi ja kansallisen logistisen solmun mahdollistamiseksi
  - Tampere-Pori-radon suunnittelu lähi- ja kaukojunien henkilöliikenteen sekä tavaraliikenteen tarpeet huomioiden

- VT3 -kehittämiseen kytkeytyvä suunnittelu elinvoima-alueiden ja seudun saavutettavuuden kehittämiseksi
  - VT 9 -kehittäminen liikenneturvallisuuden parantamiseksi
  - VT12 kehittäminen valtakunnallisen poikittaisyhteyden ja seudun satamayhteyden kehittämiseksi
  - Lentokentän ja lentokenttäyhteyksien (Kehä2) kehittäminen kansainvälisen saavutettavuuden ja turvallisuusklusterin kehittämiseksi.
  - Korjausvelan vähentäminen.
2. MAL-sopimukseen on perusteltua kohdentaa enemmän rahoitusta kaupunkiseutujen kehityksen tukemiseksi ja mahdollistaa rahoituksen kohdentaminen vaikutukseltaan parhaisiin kohteisiin.
- Kaupunkiseuduille kohdentuvat valtionavut on perusteltua kohdentaa MAL-sopimusprosesseissa. Tämä koskee niin joukkoliikennetukea kuin esimerkiksi kävelyn- ja pyöräilyn edistämiseen liittyviä valtionavustuksia.
  - Myös seudullisten selvitys ja suunnitteluhankkeiden tuki on perusteltua myöntää seudulle MAL-sopimuksilla. Seudullisen suunnittelun tukemista perustelee mm. SUMP-suunnitteluvuote, joka tuo seuduille velvoitteita laajentaa liikennejärjestelmätyön tarkastelua, asukasosallistamista ja seurantaa.
  - MAL-sopimusten painoarvon kasvattamista perustelee kaupunkiseutujen merkittävä rooli liikenne12-tavoitteisiin vastaamisessa, valtion osallistumisen parempi ennakoitavuus sekä hakemusprosesseihin liittyvän tarpeettoman resurssien käytön vähentäminen.
3. Valtion, seudun ja kuntien yhteistyön pelisääntöihin on perusteltua ottaa kantaa Liikenne12-suunnitelmassa.
- Millä periaatteilla ja perusteilla valtion teitä muutetaan kaduiksi?
  - Millä lähtökohdilla ja periaatteilla esimerkiksi junaliikennettä suunnitellaan?
  - Miten yhteisrahoitteisista hankkeista sovitaan?
  - Miten liikennepalveluja tuotetaan yhteisrahoitteisesti?
  - Miten valtakunnallisten kehittämishankkeiden vaikutukset seudun tavoitteisiin arvioidaan?
  - Miten liikenne12-suunnittelu, investointiohjelma, seudulliset SUMP-suunnitelmat ja MAL-sopimuksen kytketään yhteen?
  - Miten valtionhallinnon prosessit kytketään toisiinsa siten, että seuduille kuuluu ”yksi ja johdonmukainen liikenneääni”?

49 § RAIDEREFORMI: LAKIMUUTOS HENKILÖJUNALIIKENTEN ALUEELLISEN TOIMIVALLAN MAHDOLLISTAMISEKSI

10.30-10.45

Päätösehdotus: **Seutuhallitus 24.4.2024**

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

että LVM:n kyselyyn vastataan alustavasti seudullisesti koordinoidusti ja antaa vastauksen selosteessa esitetyn mukaisesti.

Päätös.

Liitteet: Henkilöjunaliikenteen alueellinen toimivalta / esitys 11.4.2024

Käsittelyvaiheet: KJK 12.1.,

Perustelut: Liikennejärjestelmäpäällikkö Touru

Tampereen kaupunkiseudulla on tehty määrätietoista lähijunaliikenteen kehittämistyötä ja muodostettu käsitys siitä, millaista junaliikennettä seudulle on edellytyksiä ja perusteltua tavoitella. Tuotetun tietopohjan myötä seudulla on myös hyvät lähtökohdat osallistua liikenne- ja viestintäministeriössä käynnissä olevaan henkilöjunaliikenteen järjestämistäpoja uudistavaan raidereformiprosessiin.

Henkilöjunaliikenteen järjestäminen muutoksessa

HO: Hallitus lisää tosiasiallista kilpailua raideliikennemarkkinalla ja helpottaa markkinoille pääsyä. Hallitus luo pitkän aikavälin näkymän kotimaan raideliikenteen kapasiteetin ja investointien lisäämiseksi.

1. Suomen palvelut

2023–2024
Analyysi, visio, hankesuunnitelma.
Analysoidaan nykytilanne, luodaan visio tulevasta ja laaditaan hankkeelle suunnitelma. Hallitus linjaa julkisesti hankittavat ja kilpailutettavat palvelut vuoden 2024 aikana.

2. Markkinanäkymä rautatieyrityksille

2024–2025
Valmiuksien luominen.
Laaditaan projekti-suunnitelma. Tehdään tarvittavat vaikutusten arvioinnit. Tarvittaessa aloitetaan kalusto-investoinnit. Aloitetaan markkinavuoropuhelu eli keskustelu mahdollisten kilpailuun osallistuvien yritysten kanssa.

3. Markkinahinta palveluille

2026–2028
Kilpailuttaminen.
Kilpailutetaan valmistellut palvelukokonaisuudet. On todennäköistä, että kilpailutettavia kokonaisuuksia on useita ja ne kilpailutetaan vaiheittain.

2029–2030
Siirtymäkausi.
Kilpailutusten tulos on selvillä. Valmistaudutaan toteuttamaan uusia palvelusopimuksia kilpailun voittaneiden yritysten kanssa.

2031
Käynnistäminen ja seuranta.
Voittaneet yritykset aloittavat henkilöjunaliikenteen järjestämisen (operoinnin). Seurataan palvelusopimusten toteutumista.

Next step: Selvityksessä erityisesti alueellisen liikenteen järjestämistoimivallan mahdollistaminen.

RADANPITOA tulisi kohdentaa sinne missä on varmasti liikennettä. Näin varmistetaan liikennejärjestelmän **KESTÄVYYS** ja **TEHOKKUUS**. **SAAVUTETTAVUUS** ratkeaa palvelutasomäärittelyn kautta.

Seutuhallitus käsitteli kokouksessaan 24.1.2024 LVM:n raidereformihanketta ja päätti, ”merkitä tiedoksi selostuksen LVM:n raidereformihankkeesta, että kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyöryhmä seuraa uudistuksen etenemistä ja valmistelee kuntajohtajakokoukselle ja seutuhallitukselle kaupunkiseudun kannanottoja uudistusta koskien, ja että kunnat varautuvat käsittelemään kannanottoja ja sitoutumistaan uudistukseen.”

Liikennejärjestelmätyöryhmän huomioita lähijunaliikenteen kehittämisen seudulliseen yhteistyöhön 12.3.2024

Lähijunaliikenteen teemassa on paljon ajankohtaisia asioita liittyen seisakkeiden suunnitteluun MAL-sopimuksen tuella, junaliikenteen hankintoihin sekä valtakunnallisiin raidehankkeisiin sekä lainsäädäntö- ja suunnitteluprosesseihin.

Seudullinen liikennejärjestelmätyöryhmä muodostaa hyvän alustan seudulliseen yhteistyöhön infrakehittämisessä. MAL-sopimuksen myötä useaa kuntaa koskevien asema- ja seisakepaikkojen suunnitteluun sekä valtioyhteistyöhön on perusteltua hankkia yhteistyössä erityisasiantuntemusta, esimerkiksi kilpailuttamalla yhteistyössä teemaan liittyvä puittekonseptti. Samalla toimintamallilla voidaan muodostaa asiantuntemusta myös valtakunnallisia raideinfrahankkeita koskevaan keskusteluun valtio-osapuolen kanssa.

Seudullinen joukkoliikenneviranomaisen vastaa ensisijassa liikennöintiin liittyvästä yhteistyöstä ja hankinnoista seudulla. Seudun joukkoliikenneviranomaisella on nykyisen kaltaisessa tilanteessa hyvät edellytykset kytkeä lähijunaliikenne osaksi joukkoliikennejärjestelmää. Tilanteessa, jossa seutu toimisi junaliikenteen tilaajana, joukkoliikenneviranomaisen organisaatiota tulisi laajentaa.

Valtakunnallisen tason yhteistyössä, joissa sekä infra- että liikenne- näkökulmat tulee huomioida, on liikennejärjestelmätyöryhmän ja joukkoliikenneviranomaisen yhteistyö on tärkeää. Tämä toimintamalli on toiminut hyvin. Esimerkiksi raidereformihankkeessa on edustajina nimellisesti liikennejärjestelmätyöryhmää edustava liikennejärjestelmäpäällikkö ja joukkoliikenneviranomaista edustava joukkoliikennejohtaja.

Seudun on myös perusteltua tehdä yhteistyötä lausuntojen valmistelussa. Kuntien ja seudullisten toimijoiden on tarpeen sopia seudullisesti keskeisistä viesteistä, joita valtio-osapuolelle toimitetaan.

Lähijunaliikenteen alueellinen toimivalta

”Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan henkilöjunaliikenteen kilpailua lisätään mahdollistamalla kunnille, kuntayhtymille ja alu-

eille ostoliikenteen järjestäminen. Liikenne- ja viestintäministeriö aloitti 13.3.2024 säädöshankkeen, jolla tehdään tarvittavat muutokset liikenteen palveluista annettuun lakiin.

Liikenne- ja viestintäministeriö järjesti 11.4.2024 alueille sidosryhmätilaisuuden henkilöjunaliikenteen alueellisen toimivallan mahdollistamiseen liittyvän lakimuutoksesta ja suunnitelmista alueellisen junaliikenteen kehittämiseksi.

Osana säädöshanketta voidaan toteuttaa mahdolliset alueelliset toimivaltamuutokset alueellisten viranomaisten aloitteesta. Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää alueellisia viranomaisia olemaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa yhteydessä ministeriöön alueellisista toimivaltamuutostarpeista.

Ministeriö pyytää lomakkeen avulla kertomaan suunnitelmista alueellisen junaliikenteen kehittämiseksi ja jättämään kysymyksiä jo ennen tilaisuutta. Lomake on auki 30.4. asti.”

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä on toimittanut kuntajohtajakokouksen 28.3 hyväksynnällä alustavat vastaukset kyselyyn. Vastauksessaan Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä pidätti itsellään oikeuden muokata vastausta liikennejärjestelmätyöryhmän ja seutuhallituksen käsittelyjen pohjalta. Vastausten toimittamista ennen 11.4. tilaisuutta pidettiin perusteltuna, jotta LVM:n on edellytyksiä huomioida seudun näkemys tilaisuuden valmistelussa.

Tampereen kaupunkiseudun alustavat vastaukset kyselyyn

- 1. Onko edustamallanne organisaatiolla kiinnostusta järjestää lähitulevaisuudessa alueellista junaliikennettä toimivaltaisena viranomaisena?
Ei*
- 2. Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ”Kyllä”, kuvatkaa alla tarkemmin alueellisen junaliikenteen valmistelun tilannetta alueellisella tasolla mm. kuntien välisten neuvottelujen, toimivalta-alueen laajuuden ja palvelutasoselvitysten, aikataulun sekä rahoituksen osalta.*

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymällä ei ole lähitulevaisuudessa kiinnostusta järjestää alueellista junaliikennettä toimivaltaisena viranomaisena.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että Tampereen kaupunkiseutu ei voisi/haluaisi koskaan tilata omaa liikennettä. Toisin sanoen, lain-säädäntöhankkeessa ei tule tässä vaiheessa nimetä toimijoita, jotka voivat toimia toimivaltaisina viranomaisena vaan mahdollistaa myös uusien toimivaltaisten viranomaisten muodostuminen.

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä nojaa näkemyksessään aiemmin toimittamaansa lausuntoon LVM:n arviomuistiosta liittyen henkilöjunaliikenteen palveluihin 2030 luvulla.

”Suomen kokoisella markkinalla ei ole perusteltua hajauttaa junalii-kenteen hankintoja usealle tilaajaorganisaatiolle. Junaliikenteen ti-laaminen edellyttää erityisosaamista, jota ei kannata hajauttaa tar-peettomasti. HSL:n ulkopuolisen junaliikenteen tilaajaksi sopisi mie-lestämme muistiossa esitetty Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, jonne tulisi resurssoida HSL:n ulkopuolisen junaliikenteen tilaaja-osaaminen. Organisaation sisäisessä toiminnassa ja vuorovaikutuk-sessa on perusteltua tehdä yhteistyötä tarkoituksenmukaisissa alu-eellisissa kokonaisuuksissa. Keskeistä on, että hankinta-alueilla on edellytyksiä edetä palvelutasomäärittelyssä ja hankinnoissa seutu-jen tavoitteita tukevista lähtökohdista.

Kaupunkiseuduilla ja alueilla tulee olla siten vahva rooli yhteistyössä junaliikenteen suunnittelussa ja hankinnassa. Henkilöjunaliikenteen hankintaprosessit on tärkeää kytkeä suunnitelmallisesti osaksi seu-dun joukkoliikenneviranomais- sekä liikennejärjestelmätyötä. Kau-punkiseutuja ja alueita on myös tarkoituksenmukaista tukea riittä-vällä tasolla junaliikenteeseen ja palvelutasomäärittelyyn liittyvän erityisasiantuntemuksen mahdollistamiseksi. ”

”Myöhemmässä vaiheessa, kun junamarkkina Suomessa kasvaa ta-voitteen mukaisesti ja tilaajatoimintaa on harjoitettu enemmän, voidaan arvioida uudestaan tarkoituksenmukaista tapaa junaliiken-teen ostoihin. Tilanteessa, jossa hankintoja toteutettaisiin alueellis-ten toimijoiden toimesta, kuten HSL-alueella, on alueellisille toimi-joille tärkeää lisätä hankintaosaamista, koordinoida jollain tasolla hankintoja valtakunnallisesti ja siten tehdä yhteistyötä alueiden se-kä valtion kesken. Myös tässä tapauksessa tarvittaisiin jonkinlainen keskitetty hankintaorganisaatio.”

3. *Onko edustamallanne organisaatiolla kiinnostusta osallistua tule-vaaisuudessa alueellisen junaliikenteen suunnitteluun ja rahoitukseen siten, että valtio toimii alueella toimivaltaisena viranomaisena?*

Kyllä

4. Yhteyshenkilö

Tapani Touru, Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä

5. Avoin palaute

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä on erittäin kiinnostunut osallistumaan alueellisen junaliikenteen suunnitteluun.

Tampereen kaupunkiseudulla tehty määrätietoista lähijunaliikenteen kehittämistyötä ja seudulla on vahva tahtotila lähijunaliikenteen edistämiseksi.

Tampereen kaupunkiseudun junaliikenteen yhteistyössä on varauduttu tarpeeseen rahoittaa junaliikennettä tulevaisuudessa.

Tampereen kaupunkiseutu ja sen kunnat osallistuvat mielellään yhteistyöhön alueellisen junaliikenteen kilpailuttamiseen valmistautumiseksi sekä ovat valmiita panostamaan esimerkiksi pilottikohteena toimimiseen kilpailutukseen valmistautumisessa sekä siihen liittyvässä vuorovaikutuksessa.

Seudun asiantuntijavalmistelussa seudulle on muodostunut hyvä käsitys siitä, millaista junaliikennettä seudulle on edellytyksiä ja perusteltua tavoitella. Seudulla on tuotetun tietopohjan myötä hyvät lähtökohdat osallistua liikenne- ja viestintäministeriössä käynnissä olevaan henkilöjunaliikenteen järjestämistapoja uudistavaan raidereformiprosessiin.

”Ensimmäisessä vaiheessa hyödynnämme tehokkaasti nykyisiä raitteita: lisäämme junaliikenteen kysyntää rakentamalla seisakkeita ja lisäämällä maankäyttöä kaikkien seisakkeiden tuntumaan sekä hankkimalla lisää junavuoroja seudun asukkaiden käyttöön. Etsimme innovatiivisesti ratkaisuja ja suunnittelemme tulevaa tasoloikkaa. Toisessa vaiheessa raitteille saadaan määrätietoisen yhteistyön tuloksena edelleen lisää matkustajia, kapasiteettia, seisakkeita ja junaliikennettä.” (Lähde: Lähijunaliikenteen tavoitteellinen tulevaisuuskuva vuosille 2030 ja 2050 ja tiekartta toteutukselle)

Tampereen kaupunkiseutu ja Väylävirasto ovat toteuttaneet seudullista tiekarttaa toimeenpanevan ratakapasiteettiselvityksen vuonna 2023. Selvitys on vahvistanut seudun näkemystä ensivaiheessa toteutettaviksi seisakkeiksi. Seudun kunnat ovat sitoutuneet osaltaan seisakkeiden toteuttamiseen MAL-sopimuksen valmisteluprosessissa sekä tunnistaneet tarpeet sitoutua niiden liikennöinnin rahoittamiseen.

” Junaliikenteen tavoitteelliseksi kehittämiseksi rahoituksen lähtökohtana on varmasti tarpeen olla kuntien ja valtion yhteisrahoitus. Yhteisrahoituksen periaatteet on tärkeää tehdä selkeiksi ja yhdenvertaisiksi, esimerkiksi hyötyjä maksaa -periaatetta hyödyntäen. Tämän mahdollistamiseksi on ensiarvoisen tärkeää, että valmistelussa tunnistetaan kuntien päätöksentekoprosessit sekä teemaan tässä ajanhetkessä liittyvä erityinen kiinnostus kuntapolitiikassa. Sekä kuntien että valtion tulee sitoutua junapalvelun ostoihin pitkäjänteisesti yli hallitus- ja valtuustokausien.” (Lähde: lausunto liikenteen palveluista 2030 luvulla)

Tampereen kaupunkiseutu pitää erittäin tärkeänä, että valtiotasoi- seen valmisteluun liittyvä vuorovaikutus vaadittujen rahoitustasojen hahmottamiseksi sekä yhteisrahoituksen periaatteista sopimiseksi käynnistetään riittävän ajoissa. Junaliikenteeseen kytkeytyvä rahoitustarve ja edellytykset vaikuttavat merkittävästi joukkoliikennekonaisuuden, seisakeinvestointien sekä junaliikennettä tukevan ja siihen tukeutuvan maankäytön kehityspanosten priorisointiin.

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä pidättää oikeuden muuttaa tätä aiempaan valmisteluun pohjaavaa näkemystään seudun poliittisen käsittelyn pohjalta 30.4. mennessä.

Liikennejärjestelmäpäällikkö kuvaa kokouksessa LVM:n tilaisuuden keskeiset sisällöt.

50 § SEUTUDIGI-HANKKEEN (RAKENNESUUNNITELMAN SEURANTA) LOPPUTUOTOKSET JA JATKOKEHITYS

10.45-10.55

Päätösehdotus: **Seutuhallitus 24.4.2024**
Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

hyväksyä loppuraportin

Päätös.

Liitteet: Seutudigi-hankkeen loppuraportti

Käsittelyvaiheet:

Perustelut: Seututietopäällikkö Välimäki

Seutudigi - laadukasta ja tehokasta kaupunkiseutusunnittelua tietomallipohjaisella seurannalla -hanke saatiin päätökseen lokakuussa 2023. Hanke sai rahoitusta valtiovarainministeriön kuntien digikannustinavustuksesta.

Hanke oli luonteeltaan seudullisen tiedontuotannon kokonaisuutta kehittävä hanke, jolla tavoiteltiin paitsi uutta järjestelmää rakennesuunnitelman seurannalle niin myös tietomallipohjaiseen kaupunkiseutusunnitteluun siirtymistä sekä kuntien tietoaineistojen kehittämistä. Yhtenä ohjaavana ajatuksena hankkeessa oli saada seudullisen suunnittelun pitkän aikavälin tavoitteet kokoava rakennesuunnitelma välineenä entistä paremmin seututyön keskiöön luomalla suunnitelmalle toimiva seurantajärjestelmä. Järjestelmää voidaan hyödyntää jo tällä hetkellä esim. MAL-sopimuksen seurannan tietojen keräämiseen sekä tietojen visualisointiin.

Hankkeessa tehty seurantajärjestelmän kehittäminen sisälsi seurantamittareiden ideointia, tiedonkäsittely- ja automatisointiprosessien kehittämistä sekä visuaalisen käyttöliittymän rakentamista. Hanketta työstivät seututoimiston asiantuntijoiden lisäksi hankkeelle nimetty, kuntien asiantuntijoista koostuva projektiryhmä sekä hankkeen konsultteina toimineet WSP Finland ja Ubigu Oy. Hankkeen ohjausryhmänä toimi seudun maankäytön ja asumisen työryhmä.

Hankkeen keskeisimmät tuotokset ovat rakennesuunnitelman seurantajärjestelmän kokonaisuus, jonka ytimen muodostavat seudullinen paikkatietotietokanta sekä sen kokoamiseen luodut automatisoidut prosessit. Seurantajärjestelmän visuaalinen käyttöliittymä rakennettiin Microsoftin Power BI-ohjelman pohjalle.

Lisäksi hankkeessa suunniteltiin kansallisen kaupunkiseutusunnitelman tietomallia hyödyntävä malli Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelman tavoitteiden ja niiden paikkatietoihin perustuvan seurannan jäsentämiseksi. Seurantajärjestelmän ja rakennesuunnitelman seurannan tietomallin kuvaus löytyvät tämän kokouksen liitteenä olevasta hankkeen loppuraportista.

Hankkeessa kehitettiin pysyvään käyttöön tulevaa järjestelmää seudullisen tietojohdamisen parantamiseksi ja työ järjestelmän kehittämiseksi on jatkunut myös hankkeen jälkeen. Seurantajärjestelmän visuaalinen käyttöliittymä (Power BI) on tarkoitus ottaa käyttöön kevään 2024 aikana.

Käyttöliittymä on suunniteltu erityisesti kuntien maankäytön, asumisen ja liikenteen asiantuntijoiden työn tueksi, mutta se voidaan avata myös julkiseksi. Käyttöliittymän avaaminen kokonaan julkiseksi on suunniteltu

tehtävän pelkästään asiantuntijoille suunnatun testikäyttövaiheen jälkeen.

Visuaalisen käyttöliittymän kehittämisen lisäksi muita meneillään olevia jatkokehitystöitä ovat seurantajärjestelmän datan jakamisen kehittäminen sekä rakennesuunnitelman tietomallin kehittäminen.

Seututietopäällikkö Jussi Välimäki esittelee visuaalisen käyttöliittymän työvaihetta.

51 § ALUEIDENKÄYTTÖLAIN UUDISTAMINEN, SUUNNITTELUYHTEISTYÖVELVOITE

10.55-11.05

Päätösehdotus:	Seutuhallitus 24.4.2024 Seutujohtaja Nurminen: Seutuhallitus päättää merkitä suunnitteluyliteistyövelvoitetta koskevan lakiluonnoskirjauksen tiedoksi ja keskustella kaupunkiseudun viestistä ennakkovaikuttamiseen.
Päätös.	
Liitteet:	Alueidenkäyttölain uudistus/PP-esitysmateriaali Luonnos MAL-suunnitteluyliteistyövelvoitteeksi 15.3.2024 Maakuntakaavamuuokkaukset kommenttien perusteella 15.3.2024
Käsittelyvaiheet:	KJK 28.3.
Perustelut:	Seutujohtaja Nurminen Masto, kuntajohtajat ja seutuhallitus (27.3) ovat kuulleet ympäristöministeriön lainsäädäntöneuvos Maija Nevaa alueiden käytön lainsäädännön uudistamisesta. Uudistamisen suuntaa on linjattu Orpon hallitusohjelmassa. Kaupunkiseudun ja seutusuunnittelun näkökulmasta erityisesti MAL-menettelyä sekä kaavatasojen sisältöä koskevat kirjauskset ovat merkittäviä. Suuria kaupunkeja valmistelutyöryhmässä edustaa Vantaan kaavoitusjohtaja. Valmistelu etenee ripeästi ja valmisteluryhmän kommentteille on saapunut mm. MAL-suunnittelu yhteistyövelvoite. Luonnokseen asia on kirjattu seuraavasti: Luonnos 1.3.2024 <i>X § Suunnitteluyliteistyövelvoite erällä kaupunkiseuduilla</i> <i>Helsingin, Tampereen, Turun, Oulun, Jyväskylän, Kuopion ja Lahden kaupunkiseutujen kuntien on tehtävä suunnitteluyliteistyötä kaupunkiseudun kestävän alueidenkäytön ja liikennejärjestelmän sekä riittävän asuntotuotannon edellytysten luomiseksi. Valtion on osallistuttava suunnitteluyliteistyöhön.</i> <i>Helsingin, Tampereen, Turun, Oulun, Jyväskylän, Kuopion ja Lahden kaupungit vastaavat suunnitteluyliteistyön järjestämisestä seuduillaan. Yhteistyön järjestämisen voi antaa myös kuntayhtymän tehtäväksi.</i> Pykälän perustelut ovat liitteellä.

Seututoimiston asiantuntijatiimi on tehnyt huomioita kirjauksesta.

- Sääntely koskee suunnitteluyhteistyötä ei suoraan MAL-sopimusmenettelyä. Tämä johtunee siitä, että sopimusta on vaikea säädellä.
- Yhteistyöalueen määrittelyssä viitataan toiminnalliseen kaupunkiseutuun, kuntia ei ole mainittu, ryhmä voi elää.
- Suunnitteluyhteistyön järjestämisvelvoite tulee kaupunkiseutujen keskuskaupungeille, jotka voivat antaa sen myös kuntayhtymän tehtäväksi. Perusteluissa viitataan mm. Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä, HSL ja maakuntien liittoihin.
- Kirjaus kiinnittää menettelyn koskemaan 7 seutua, eli hillitsee menettelyn laajentamista.
- Valtion osallistuminen suunnittelutyöhön on kaksisuuntaisesti velvoittavaa: valtion on osallistuttava ja toisaalta valtion osallistuminen on turvattava. Tarkempaa määrittelyä valtion roolista, muodosta tai osallistuvasta tahosta ei esitetä.
- Suunnitteluyhteistyön muotoa ei säädellä, eli kirjaus antaa sen osalta vapaat kädet.
- Perusteluissa todetaan, että käytännössä kaupunkiseutujen kunnat ja valtio täyttäisivät säännöksessä ehdotetun suunnitteluyhteistyövelvoitteen toimimalla nykyisen MAL-sopimuskäytännön mukaisesti.
- Huomiona lisäksi, että maakuntakaavan tehtävistä esitetään poistettavaksi yhdyskuntarakenteen kehityksen ohjaus ja korostetaan alueiden käytön periaatteita. Samaan aikaan kaupunkiseutujen suunnitteluyhteistyöhön sisällöksi on kirjattu kestävä alueidenkäyttö. Olisiko käsitteiden kannalta selkeämpi MAL-pykälissäkin puhua yhdyskuntarakenteeseen kohdistuvasta suunnitteluyhteistyöstä.

52 § TAMPEREEN JA PIRKANMAAN EU-TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

11.05-11.15

Seutuhallitus 24.4.2024

Päätösehdotus:

Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää omalta osaltaan

hyväksyä EU-toiminnan uudelleenjärjestelyn ja

informoida järjestelystä kunnanhallituksiaan.

Päätös.

Liitteet:

Tampereen ja Pirkanmaan EU-toimintamallin uudistaminen

Käsittelyvaiheet:

KJK 26.5. ja 7.9.2023, KJK 12.4.

Perustelut:

Seutujohtaja Nurminen

Kaupunkiseudun kunnilla on ollut yhteinen EU-toimisto Brysselissä vuodesta 1999 edunvalvontaa, vaikuttamista ja EU-rahoituksen hyödyntämistä varten. Toimiston resursseina ovat olleet EU-yhteysjohtaja, EU-erityisasiantuntija ja korkeakouluharjoittelija. Maakunnan liitto on liittynyt toiminnan ylläpitäjiin vuonna 2010.

Kaupunkiseudun toimintaympäristön kansainvälistyessä EU-toimiston toimintamallia on arvioitu ja tarkasteltu tulevaisuuden odotuksia vasten. Konsulttitoimisto Miltton laati vuonna 2023 selvityksen alueen EU-hanke- ja vaikuttamistyön tavoitteista ja toiminnasta. Työn ovat tilanneet Tampereen kaupunki, Pirkanmaan liitto, Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä, Tampereen korkeakouluuyhteisö ja Pirkanmaan hyvinvointialue. Raportissa esitetyt tiivistetyt johtopäätökset ovat:

- 1. Omistajien ja heidän edustamiensa intressien laajuuteen nähden Pirkanmaan EU-organisaatio ja vaikuttamistoiminta on alimitoitettua eikä toimi optimaalisella tavalla. Vaikuttavuuden lisäämiseksi resursseja on kohdennettava paremmin tai niitä on lisättävä.*
- 2. Toimijoiden keskinäistä yhteistyötä ja tiedonkulkua tulee vahvistaa.*
- 3. Omistajien piirissä EU-tuntemus vaihtelee suuresti ja omaa aktiivisuutta tulisi lisätä.*
- 4. Suurelle osalle toimijoista EU-sääntelyn seuraaminen ja/tai siihen vaikuttaminen on tärkeää. Toimijat haluavat strategisempaa ja pitkäjänteisempää otetta edunvalvontaan ja vaikuttamiseen.*

5. *Kaikkien haastateltavien mielestä tärkeää on, että kunkin omistajatason ylin johto on sitoutunut kehittämään EU- ja kv-toimintaa, ohjaamalla siihen resursseja ja panostamaan työhön myös itse.*

Tilaaajista muodostuva valmisteluryhmä on jatkanut raportin pohjalta EU-toiminnan uudelleenjärjestelyä. Tarve ja tavoitteet on määritelty seuraavasti:

1. EU-rahoituksen tehokkaampi ja euromääräisesti suurempi kotiuttaminen alueelle
2. Hankeneuvonta, kumppanuusverkot ja aktivointi
3. Edunvalvonta:
  - saavutettavuus ja liikennepolitiikka
  - tiedonkulku ja vaikuttaminen kuntiin kohdistuvaan EU-sääntelyyn
  - sosiaali- ja terveyspolitiikka, varautuminen ja hyvinvointi (Pirha)
4. Vahvempi EU-vaikuttaminen ”kotipesässä”

Uusi toimintamalli vuoden 2025 alusta nojaa Tampereen kaupungin ja Business Tampereen rakenteisiin. Keskeiset periaatteet ovat Brysselin toimisto (front office), liikkuva asiantuntijaverkosto, Tampereen kaupungin EU-yksikkö (back office), palvelusopimus ja palveluntuottajana Business Tampere. EU-toiminta nivotaan vahvemmin myös yhteen Pirkanmaan edunvalvontaryhmän kanssa.

Uudelleenjärjestely rahoitetaan nykyisin kustannuksin + ekosysteemi-sopimuksen rahoituksella. Toimintamalli on kustannusneutraali kaupunkiseudun kehyskunnille.

53 § KUNTAYHTYMÄN TOIMINNAN PAINOPISTEET JA TALOUSARVIOARAAMI VUODELLE 2025

11.15-11.30

Seutuhallitus 24.4.2024

Päätösehdotus: Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

käydä keskustelun kuntayhtymän alustavista tavoitteista ja talousarvioaraamista 2025.

Päätös.

Liitteet:

Käsittelyvaiheet:

Perustelut: Seutujohtaja Nurminen

Kuntayhtymä rakentaa yhdessä jäsenkuntiensa kanssa rajattomasti toimivaa kaupunkiseutua Vehreä metropolimme 2040 seutustrategian pohjalta. Strategiaa toimeenpanoa ohjaa toteutusohjelma.

Vuosi 2025 käynnistyy tilanteessa, jossa kunnat ovat hyväksyneet vahvat seudulliset suunnitelmat ja välineet: seutustrategia, rakennesuunnitelma ja MAL-sopimus. Näiden osalta kuntayhtymässä ja kunnissa on tarve panostaa suunnitelmien toimeenpanoon. Kuntien tulee varautua mm. uuden MAL-sopimuksen hankkeiden vastinrahoitukseen. Vuonna 2025 vaihtuu myös vaalikausi ja kaupunkiseudulle valitaan yli 400 uutta päättäjää. Vaihdokseen liittyvät toimet tulee huomioida myös seutuyhteistyön näkökulmasta.

Seutuyhteistyön toimintaympäristössä vaikuttavat seudun vahva kasvu, kansainvälistyminen, kaupungistuminen sekä väestön ikääntyminen ja monimuotoistuminen. Näiden seurauksena kaupunkiseutu on noussut metropoliluokkaan. Kaupungistumisen myötä asukkaiden toiveet liittyvät yhä painokkaammin saavutettavuuteen, asumisen laatuun, palveluihin sekä luontokysymyksiin. Myös turvallisuus- ja toimeentuloteemat nousevat.

Kuntayhtymän täysi-ikäistyessä (1.6.2024) jäsenkuntia palvelevat asiantuntijat maankäytön, liikenteen, asumisen, sivistyspalveluiden, kestävän siirtymän ja ennakoinnin sekä tietotuotannon aloilla sekä heidän työtään tukeva hallinto ja viestintä. Keskeinen resurssi on myös kuntien asiantuntijoista muodostuvat seudulliset työryhmät. Lisäksi kuntayhtymä toimii kansallisen MAL-verkoston koordinaation kotipesänä.

Maankäyttöyhteistyö 2025

Uusi rakennesuunnitelma määrittelee yhdyskuntarakenteen keskeiset ratkaisut, joita kunnat toimeenpanevat ja joita seututoimisto tukee. MAL-sopimus 2024-2027 kuvaa lähivuosien yhteistyöhankkeet valtion kanssa ja kunta-kunta-yhteistyössä. Näiden toteutukseen kuntien tulee varautua. Vuonna 2024 käynnistyvä seudullisen sini-viherstrategian laadinta ulottuu vuodelle 2025. Uutena teemana 2025 on energiamurroksen vaikutukset kaupunkiseudun rakenteeseen.

Asumisen yhteistyö 2025

Asumisen yhteistyötä ohjaa vuonna 2021 hyväksytty seudullinen asuntopoliittinen ohjelma. Asumisen kehittämiseksi kootaan vuonna 2024 asumisen seudullinen tilannekuva, jonka pohjalta päätetään asuntopoliittisen ohjelman päivitystarpeesta. ARA-vuoropuhelua kehitetään kohtuuhintaisen asuntotuotannon kehittämiseksi kaupunkiseudun kunnissa.

Liikennejärjestelmäyhteistyö 2025

Seudullisen liikennejärjestelmän suunnitelmat ovat tuoreita ja tukevat rakennesuunnitelman toteutumista. Kaupunkiseutu varautuu osallistumaan hallituksen raidereformi-hankkeeseen. Ns. raidekuntien tulisi varautua budjeteissaan 2025 lähijunaliikenteen seudullisen koordinaation (noin 0,5 htv) ja seisakesuunnittelun rahoittamiseen hankkeiden läheisyydessä toteutusta. Liikennejärjestelmätyössä edistetään myös pyöräliikenteen kasvua sekä valmistaudutaan SUMP-suunnitelman laadintaan mm. osallistumalla henkilöliikennetutkimukseen.

Sivistyspalvelujen yhteistyö 2025

Sivistyspalvelujen yhteistyössä valmistuvat eri palvelualojen tiekartat vuonna 2024. Vuonna 2025 keskitytään niiden toteuttamiseen. Myös laajan Seutuliike-ohjelman toimeenpano jatkuu yhdessä kuntien kanssa. Englanninkielisen kasvatus- ja opetuspolun rakentamista jatketaan. Hyte-työssä panostetaan kuntien hyvinvointijohtamista tukevan uuden verkoston työskentelyyn.

Kestävä siirtymä ja tulevaisuuden ennakointi 2025

Kestävän siirtymän seudullisesta viitekehyksestä laaditaan lähtötason kuvaus. Tulevaisuuden ennakoinnissa panostetaan seutustrategian kannalta tärkeisiin toimintaympäristön muutoksiin ja niiden yhteiseen tulkintaan kevään (uusi) ja syksyn tulevaisuuspäivissä. Voimavarojen puitteissa lisätään kv-benchmarking tmv. kansainvälistymistyötä sekä asukkaiden seudullisia osallistumistapoja ja Seutupaneelia.

Tietoyhteistyö 2025

Seudullisessa tietotuotannossa panostetaan rakennesuunnitelman toteutusta seuraavan SeutuDigin käytön aktivointiin. Lisäksi jatketaan vuonna 2024 alkavan tietoyhteistyöverkoston ja sen ensivaiheen teemojen väestö- ja hyvinvointitieto kehittämistä. Seututietokatsauksia kehitetään.

Hallinto ja viestintä 2025

Hallinnossa varaudutaan valtuustokauden vaihtumiseen. Vuonna 2025 toteutetaan valtuustokausittain tehtävä seutuyhteistyön arviointi ja ohjelmoidaan seutustrategian päivitys. Viestinnässä panostetaan uusien päättäjien seutuperehdytykseen. Lisäksi käynnistetään kuntayhtymän 20-vuotishistoriikin laadinta.

Talousarvioraami 2025

Seutuyksikön talousarvio vuodelle 2024 on 1,34 milj. euroa. Vuoden 2025 talousarvioraami on laadittu maltilliselle 2 %:n korotukselle palkkoihin ja sivukuluihin sekä käyttömenoihin. Näin ollen myös kuntien maksusuuteen on laskettu 2 %:n korotus.

SEUTUYKSIKÖ	TA 2024	TAE 2025	muutos	
			muutos €	%
Myyntitulot/kunnat	1 319 900,00	1 346 298,00	26398,00	2,00
Muut tuet ja avust.	75 500,00	19 000,00	-56500,00	0,00
Tulot yht.	1 395 400,00	1 365 298,00	-30102,00	-2,16
Palkat ja palkkiot	698 500,00	712 470,00	13970,00	2,00
Sivukulut	130 500,00	133 110,00	2610,00	2,00
Henk.kulut yht.	829 000,00	845 580,00	16580,00	2,00
Palvelujen ostot	498 000,00	451 460,00	-46540,00	-9,35
Vuokrat	55 400,00	56 508,00	1108,00	2,00
Tarv., yms.	10 000,00	10 200,00	200,00	2,00
Kaluston hankinta	3 000,00	3 060,00	60,00	2,00
Menot yht.	1 395 400,00	1 365 298,00	-30102,00	-2,16
Toimintakate	0,00	0,00		

Kansallinen MAL-verkosto 2025

Kuntayhtymä on kansallisen MAL-verkoston vastuuorganisaatio. MAL-verkoston vuoden 2025 talousarvio laaditaan nykyisen laajuisen perustoiminnan mukaisena ja se katetaan verkoston jäsenmaksuilla sekä mu-

kana olevien toimijoiden avustuksilla. Verkostolla ei ole kustannusvai-
kutuksia kuntayhtymälle.

54 § SEUTUJOHTAJAN TAVOITTEET 2023 JA 2024 SEKÄ JOHTAJASOPIMUS

11.30-11.45

Seutuhallitus 24.4.2024

Päätösehdotus: Puheenjohtaja Kummola:

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi seutujohtajan tavoitteiden toteutumisen 2023,

hyväksyä seutujohtajan tavoitteet 2024 ja

hyväksyä liitteen mukaisen seutujohtajasopimuksen.

Päätös.

Käsittelyvaiheet:

Liitteet: Seutujohtajan tavoitteiden toteutuminen vuodelta 2023
Seutujohtajan tavoitteet vuodelle 2024
Seutujohtajasopimus
Seutuhallituksen kokouspalaute 2023

Perustelut: Seutusihteeri Pohjonen

Seutujohtajan johtajasopimuksen mukaan

”Seutujohtajan kanssa käydään vuosittain tavoite- ja arviointikeskustelu, johon osallistuvat seutuhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä kuntajohtajakokouksen puheenjohtaja. Keskustelua johtaa seutuhallituksen puheenjohtaja.

Keskustelussa asetetaan seutujohtajan tavoitteet alkavalle vuodelle ja arvioidaan päättyneen vuoden tulokset. Seutuhallituksen puheenjohtaja esittelee keskustelun tulokset seutuhallitukselle.

Seutuhallitus huolehtii, että seutujohtajan palkka pysyy kilpailukykyisenä. Palkan kehitystä ja kilpailukykyä arvioidaan valtuustokausittain osana arviointikeskusteluja. Arvioinnissa huomioidaan onnistuminen tavoitteissa.”

Seutujohtajan kehityskeskustelu on käyty 20.3.2024. Keskustelussa on käsitelty vuoden 2023 tavoitteiden toteutuminen, vuoden 2024 tavoitteet sekä johtajasopimus.

Seutuhallituksen puheenjohtaja esittelee keskustelun tulokset.

55 § HALLINTOPÄÄLLIKÖN TEHTÄVÄN TÄYTTÄMINEN, VALINTAPROSESSI

11.45-11.55

Seutuhallitus 24.4.2024

Päätösehdotus: Seutujohtaja Nurminen:

Seutuhallitus päättää

käynnistää hallintopäällikön valintaprosessin selostuksessa esitetyn aikataulun mukaisesti,

että valintaryhmä voi päättää tarkemmasta aikataulusta ja prosessista,

esittää yhtymäkokoukselle selostuksen mukaiset muutokset hallintosääntöön ja

valita avustavaksi HR-konsultiksi HRS Advaisors -yhtiön, josta vastuullisena konsulttina toimii Tarja Kohtamäki.

Päätös.

Liitteet:

Käsittelyvaiheet: KJK 16.2., SH 6.3.,

Perustelut: Seutusihteeri Pohjonen

Seutuhallitus merkitsi kokouksessaan 6.3.2024 tiedoksi seutusihteeri Juhani Pohjosen eläkeilmoituksen, nimesi tehtävän täyttämistä valmis-televaan valintaryhmään seutuhallituksen puheenjohtajiston, seutujoh-tajan ja kuntajohtajakokouksen puheenjohtajan ja että valintaprosessi valmistellaan seutuhallituksen käsittelyyn huhtikuun kokoukseen.

Hakuprosessin päävaiheet/aikataulu:**Seutuhallitus 24.4.**

Nimikkeen muutosvalmistelu yhtymäkokoukselle

Hakuprosessin aikataulu

Konsultin valinta

Kesäkuu/valintaryhmä

Valintaryhmän 1. kokous

Valintaprosessin tarkempi määrittely ja hakuilmoituksen valmistelu yms.

Elokuu/valintaryhmä

Hakuilmoituksen julkaisu

Hakuaika 1 kk

Syyskuu/valintaryhmä/HR-konsultti

Hakijayhteenveto

Ensimmäisen haastattelukierros ja valinta henkilöarviointiin

Lokakuu/valintaryhmä/HR-konsultti

Henkilöarviointi

Toinen haastattelukierros

Esitys seutuhallitukselle

Seutuhallitus 30.10.

Valintapäätös

Tammikuu 2025

Valittu henkilö aloittaa työskentelyn

Nimikkeen muutos ja vastaavat muutokset hallintosääntöön

Nimike on perusteltua nykyaikaistaa kuvaamaan tehtävän vaativuutta. Seutusihteerin nimike muuttuisi hallintopäällikön nimikkeeksi. Verrokina olleet kaupungin/kunnansihteerin nimikkeet ovat poistuneet käytöstä kuntasektorilla.

Hallintosääntö: 6 §:n 5 kohta:

~~Seutujohtajan varahenkilönä toimii seutusihteerin tai muun seutuhallituksen nimeämä henkilö.~~

6 §:n 5 kohta uusi muotoilu:

Seutujohtajan varahenkilönä toimii hallintopäällikkö tai muu seutuhallituksen nimeämä henkilö.

Hallintosääntö 23 §:n 4 kohta:

~~Seutuhallitus valitsee seutusihteerin toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen.~~

23 §:n 4 kohta uusi muotoilu:

Seutuhallitus valitsee hallintopäällikön toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen.

Avustava konsultti

Kuntayhtymän on menestyksellisesti käyttänyt valintaprosessien avustavana konsulttina HRS Advisors -yhtiötä, josta vastuullisena konsulttina on toiminut Tarja Kohtamäki.

56 § SEUTUJOHTAJAN PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJAT

11.55-12.00

Seutuhallitus 24.4.2024

Päätösehdotus: Seutuhallituksen puheenjohtaja Kummola:

Seutuhallitus päättää

merkitä tiedoksi seutujohtajan tekemät päätökset 20.3.-16.4.2024 ja

että päätöksiä ei oteta seutuhallituksen käsiteltäviksi.

Päätös:

Käsittelyvaiheet:

Liitteet: Koonti seutujohtajan päätöksistä.

Perustelut: Seutusihteeri Pohjonen

Kuntalain 92 §:n sisältyvät määräykset viranhaltijapäätösten ottamisesta seutuhallituksen käsiteltäväksi.

Kuntayhtymän hallintosäännössä on tarkempia määräyksiä asioista, joista seutujohtaja päättää. Lisäksi seutuhallitus voi päätöksellään delegoida päätöksenteon asiassa seutujohtajalle.

Seutuhallitukselle esitetään seutujohtajan päätöspöytäkirjat asioiden mahdollista käsiteltäväksi ottamista varten.

Pöytäkirjat ovat luettavissa ennen kokousta seututoimistolla.

Tiedoksi.

Lisätietoja.

seutusihteeri Juhani Pohjonen

puh. 040 587 8557, etunimi.sukunimi@tamperenseutu.fi

57 § SEURAAVAT KOKOUKSET
11.55-12.00

Kokouspäivät vuodelle 2024

Kokoukset keskiviikkoisin klo 10.00-12.00. Kokouksen jälkeen on mahdollisuus lounasruokailuun ravintola Tampellassa.

29.5., 19.6.

Seutupäivä 5.6.2024 Orivedellä

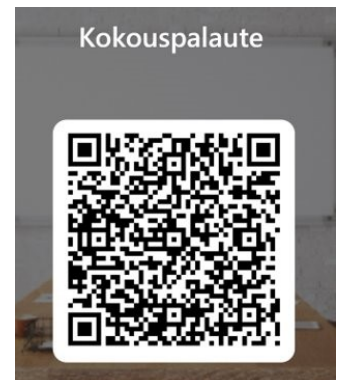
Heinäkuussa ei kokousta.

28.8., 25.9., 30.10., 27.11., 18.12.

58 § MUUT ASIAT
11.55-12.00

Osana toiminnan kehittämistä kuntayhtymä kokoaa palautetta keskeisten toimijoiden kokouksista. Palautteen voi antaa linkissä:
<https://forms.office.com/e/Sb78TEicTK>

tai lukemalla mobiililaitteella QR-koodin:

59 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN
12.00